

Sygn. akt I UK 237/19

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania J.L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 czerwca 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 22 lutego 2019 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...]. wyrokiem z dnia 22 lutego 2019 r. oddalił apelację wniesioną przez odwołującego się J.L. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 21 marca 2018 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. z dnia 12 maja 2017 r., którą organ rentowy odmówił przyznania odwołującemu się prawa do emerytury w obniżonym wieku, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący się J.L. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 22 lutego 2019 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w związku z poz. 24, działu XIV, wykazu A, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 382 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Zdaniem skarżącego, w sprawie doszło bowiem do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa procesowego oraz materialnego, a naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego wyroku. Skarżący podkreślił równocześnie, że nie kwestionuje dokonanej przez Sąd oceny dowodów i faktów, co jest niedozwolone w skardze kasacyjnej, a jedynie wskazuje, że określonych faktów nie da się wywieść ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Jego zdaniem, Sąd Apelacyjny dopuścił się również rażącego naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię w odniesieniu do stanowiska pracy związanego z dozorem inżynieryjno-technicznym, opisanego w pozycji 24, działu XIV, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Bezpośredni dozór inżynieryjno-techniczny jako praca w warunkach szczególnych był już przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego i nie jest to zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze. Wymienione stanowisko nie jest tożsame z wykonywaniem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych i nie może być tak interpretowane przez Sąd. Okoliczność, że ubezpieczony posiadał kantorek, w którym wypełniał dokumentację związaną z dozorem, czy też, że w celu kontroli robót przemieszczał się między kanałami remontowymi, nie może wykluczać zakwalifikowania pracy jako wykonywanej stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych. Dozór nie polega bowiem na stałym przebywaniu w kanałach remontowych, a wykładnia przepisów zastosowana przez Sąd drugiej instancji jest sprzeczna z orzecznictwem Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora

skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Wprawdzie zawiera on stwierdzenie, że skarżący nie kwestionuje dokonanej przez Sąd oceny dowodów i faktów, a jedynie wskazuje, że określonych faktów nie da się wywieść ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jednakże przytoczone w tym wniosku okoliczności faktyczne jednoznacznie uzasadniają tezę, że skarżący w istocie podejmuje niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia owej oceny dowodów oraz poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych, z których jednoznacznie wynikało wszak, że o uznaniu, że skarżący nie sprawował nadzoru (dozoru inżynierijno-technicznego) na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, o którym mowa w poz. 24, działu XIV, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydowało nie to, że nie przebywał on stale i w pełnym wymiarze w kanałach remontowych, lecz to, że sprawował nadzór nie tylko nad pracami wykonywanymi w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, ale także nad pozostałymi pracami realizowanymi w hali napraw (również wyłącznie poza kanałami remontowymi), a dodatkowo nad pracą „rozdzielczej”, które z całą pewnością nie

były pracami w szczególnych warunkach. Ponadto wykonywał szereg czynności organizacyjnych i biurowych. Właśnie to ustalenie doprowadziło zaś Sąd drugiej instancji do wniosku, że nadzór sprawowany przez skarżącego nad pracami w szczególnych warunkach (prace w kanałach remontowych) nie miał charakteru stałego, jak tego wymaga regulacja § 2 powołanego rozporządzenia, który *nota bene* nie został powołany przez skarżącego ani w podstawach zaskarżenia, ani też w ocenianym wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy podkreśla w związku z tym, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego, którego przepisy stanowiły właściwą podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.